

AD BİLGİSİ

Canlı ve cansız varlıkları, duygu ve düşünceleri, çeşitli durumları bildiren kelimelere **ad (isim)** denir.

- **Canlı ve cansız varlık isimleri:** Sena, ağaç, taş
- **Renk isimleri:** kırmızı, mavi, yeşil
- **Çiçek isimleri:** menekşe, gül, lale
- **Gün, ay, mevsim isimleri:** pazartesi, şubat, yaz
- **Meyve ve sebze isimleri:** domates, armut, elma
- **Eşya, yer, taşıt, kavram isimleri:** dolap, Konya, taksi,

Aşağıda belirtilen varlık isimlerine üçer örnek yazalım.

Taşıt

1-.....
2-.....
3-.....

Çiçek

1-.....
2-.....
3-.....

Mevsim

1-.....
2-.....
3-.....

Kitap

1-.....
2-.....
3-.....

Meyve

1-.....
2-.....
3-.....

Hayvan

1-.....
2-.....
3-.....

Sebze

1-.....
2-.....
3-.....

Balık

1-.....
2-.....
3-.....

Aynı türden varlıkların tümünü gösteren adlara **tür (cins)** adı denir. Tür adların benzerlerine dünyada çokça rastlanır. Cins adları küçük harfle başlar. Cins adlar sadece cümlenin başında büyük harfle yazılır.

Örnek : muz, kedi, ağaç, araba...

İnsan

Kuş

Dünyada tek olan, eşi ve benzeri bulunmayan varlıklara verilen adlara **özel ad** denir.

Kişi ad ve soyadları, hayvanlara verdiğimiz adlar, yer adları, kurum adları, ülke ve dil adları, millî ve dinî bayram adları, gezegen adları özel adlardır.

Örnek: Bekir, Tekir, Cumhuriyet İlkokulu, İtalya, Van Gölü, Marmara Bölgesi, Ramazan Bayramı, İngilizce, Neptün, Kasımpaşa Mahallesi...

Kayra

Maviş

Aşağıda verilen kutulara başlığa uygun özel adlar yazalım.

Hayvan Adları

İnsan Adları

Ülke Adları

Şehir Adları

Kitap Adları

Sokak Adları

Aşağıda verilen başlığa uygun tür adları adlar yazalım.

Renk Adları

Sebze Adları

Eşya Adları

Aşağıda verilen sözcükleri örnekteki gibi hem özel isim hem de tür ismi olarak cümle içinde kullanınız.

boncuk	
Tür Adı	Özel Ad
Kardeşim boncukları dizdi.	Kedimiz Boncuk çok yaramaz.

gül	
Tür Adı	Özel Ad

fındık	
Tür Adı	Özel Ad

ırmak	
Tür Adı	Özel Ad

limon	
Tür Adı	Özel Ad

buket	
Tür Adı	Özel Ad

Özel Adların Yazımı

Özel adlar cümlenin neresinde olursa olsun büyük harfle başlar.

Örnek: Babam dün gece **Konya**'dan geldi.

Özel adlardan sonra gelen bazı ekler **kesme işareti (')** ile ayrılır.

Örnek: Şanlıurfa'nın kebabı, Aydın'nın inciri meşhurdur.

Özel adlara eklenen bazı ekler ise (**-lar, -ler, -ci, -li, -siz**) kesme işareti ile ayrılmaz, kelimeye bitişik yazılır.

Örnek: Ahmetler, Erzurumlu, Almanlar, Atatürkçü

Kurum ve kuruluş isimlerinin sonuna gelen ekler kesme işareti ile ayrılmaz.

Örnek: Kaşgarlı Mahmut İlkokulu**na** gidiyorum.

Aşağıdaki özel adlar yanlış yazılmıştır. Örnekteki gibi doğrularını yazalım.

🖍 sivas'lı	Sivaslı	🖍 gamzenin	
🖍 tuz gölü		🖍 izmirde	
🖍 hollandadan		🖍 kızılırmak	
🖍 adıyamanlı		🖍 Mustafa'lar	
🖍 İngiliz'ce		🖍 urfa'lı	

Aşağıdaki cümlelerde özel isimlerle ilgili yapılan yazım yanlışlarının altını çizerek cümleyi yeniden yazınız.

→ Köpeğim karabaş oyun oynamayı çok sever.
Köpeğim Karabaş oyun oynamayı çok sever.

→ İstanbul-ankara seferini yapacak uzak arızalandı.

→ Van gölünü görmeyi çok istiyorum.

→ Dedemler yarın İzmirden gelecekler.

→ Eda'lar size ne zaman gelecekler?

→ Konyanın etliekmeği çok meşhurdur.

→ Bu yıl Beşiktaşın şampiyon olacağına inanıyorum.

Varlık Sayılarına Göre Adlar

Aynı türden tek bir varlığı anlatan adlara **tekil ad (isim)** denir.

- kapı, top, ev, mağaza, kalem, okul

Aynı türden birden çok varlığı anlatmaya yarayan adlara **çoğul ad (isim)** denir. Tekil adların sonuna “-lar, -ler” ekleri getirilerek çoğul ad yapılır.

- kapılar, kalemler, evler, mağazalar, okullar...

Aşağıda verilen kelimelerden tekil olanları çoğul, çoğul olan kelimeleri ise tekil olacak şekilde yazalım.

bardak	bardaklar	göz	
bisikletler		öğrenci	
güvercin		papatya	
çorap		elmas	
havlular		yunuslar	
öğretmenler		halı	
vida		Almanlar	
Türk		telefon	
tavşanlar		ördek	
balıklar		havuç	
renkler		elbiseler	

Topluluk Adları

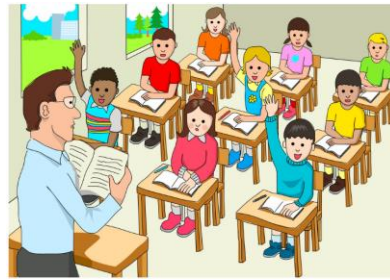

Tekil yazıldığı hâlde çoğul anlam taşıyan adlara **topluluk adı** denir.

- takım, sınıf, orman, millet, ordu, deste, aile, sürü...

sınıf

aile

Aşağıdaki ifadelerde geçen topluluk adlarının altını çizelim.

- ✦ Türk ordusu büyük zaferlere imza atmıştır.
- ✦ Öğretmenime için bir demet gül aldım.
- ✦ Beşiktaş bu ligin en güzel futbol oynayan takımıdır.
- ✦ Ailece tatilde Silifke'ye gitmeyi planlıyoruz.
- ✦ Pazar günü kurul tercihini yapacak.
- ✦ Türk milleti olarak misafirperverliğe önem veririz.
- ✦ Ablam bana bir deste kalem almış.
- ✦ Köyümüzdeki ormanda bu yıl yangın çıktı.
- ✦ Çoban, sürüden kaçan keçinin peşine düştü.

Somut ve Soyut Adlar

Duyu organlarımızla algılanabilen varlıklara verilen adlara **somut ad** denir.

- sıra, masa, kitap, soda, yumurta...

Duyu organlarımızla algılayamadığımız, var olduklarını hissettiğimiz varlıklara verilen adlara **soyut ad** denir.

- zekâ, heyecan, sevgi, mutluluk....

**ÖNEMLİ
BİLGİ**

Aşağıdaki somut adların yıldızını kırmızıya, soyut adların yıldızını maviye boyayalım.

★ limon

★ tabak

★ gurur

★ dut

★ saman

★ hayal

★ düşünce

★ üzüntü

★ özlem

★ telefon

★ bahçe

★ gözlük

★ ekmek

★ ahlak

★ burun

★ kıskançlık

★ kanepa

★ saygı

★ zeka

★ nefret

★ uçak

★ korku

★ hüzn

★ güneş

Basit - Türemiş - Birleşik Adlar

→ Adlar yapılarına göre 3'e ayrılır:

1. Basit Adlar
2. Türemiş Adlar
3. Birleşik Adlar

 Aldığı ekten dolayı anlamı değişmemiş ya da hiç ek almamış kök hâlindeki adlara **basit ad** denir.

 Örnek: konut, mavi, çiçekler, Murat, Beşiktaş'ın

 Aldığı ekten (-ci, -gi, -li, -lik, -siz) dolayı yeni bir anlam kazanan adlara **türemiş ad** denir.

 Örnek: saatçi, yazlık, terli, sevgi, tuzsuz...

 İki veya daha fazla adın birleşmesiyle oluşan yeni anlamlı adlara **birleşik ad** denir.

 Örnek: Beşik+taş (Beşiktaş), Çanak+kale (Çanakkale)

Aşağıdaki kelimelere yeni ekler getirerek örnekteki gibi türemiş adlar oluşturalım.

maden + ci = madenci

süt + =

ev + =

yaz + =

ağaç + =

kurum + =

bal + =

göz + =

Verilen kelimenin türüne göre örnekteki gibi işaretleme yapınız.

Kelime	Tür Adı	Özel Ad	Tekil Ad	Çoğul Ad	Somut Ad	Soyut Ad	Topluluk Adı	Basit Ad	Türemiş Ad	Birleşik Ad
gözlük	✓		✓		✓				✓	
siyah										
hayal										
filler										
akıl										
denizaltı										
yastık										
sevinç										
ordu										
elmalar										
aile										
hüzünlü										
Kırıkkale										
kapıcı										
yazlık										
huzurevi										
akciğer										
silgiler										
susuz										
Beşiktaş										
balıklar										